

Mărturisirea unui creștin

(29 decembrie 1998)

„Unui creștin i s-a întâmplat, într-o zi de toamnă, cam prin 1922, fiind el în vîrstă ca de 12 ani, să rămî-nă toată ziua la culesul porumbului de pe cîmp. Cei-lalți s-au dus acasă – locul culesului fiind destul de departe – ca să facă toate cele ale gospodăriei. El însă, împreună cu fratele său cel mai mare (care ve-nise de curînd din primul război mondial) au rămas peste noapte pe cîmp, vrînd să taie coceni și să strî-n-gă porumbul în continuare. Și așezîndu-se ei să mă-nînce pe niște snopi de coceni, și-au făcut un fel de masă tot de snopi, pe care și-au întins mîncarea. Acest creștin stătea cu fața către miazăzi, iar fratele lui cu fața către el. Și pentru că nu se înserase prea mult – era o stare de semiîntuneric –, cel mai mic, privind la cer, înspre un sat ce se afla la 3-4 km de acel loc, a văzut cum deasupra satului, ca la o pal-mă, a apărut un nor subțire, fumuriu-roșiatic către negru. Iar pe acel nor au apărut trei arătări: una ca de balaur, una ca de leu și una ca de bou, care se schimbau cînd în leu, cînd în balaur, cînd în bou, și alergau pe norul acela, de-a lungul lui, cînd la dreapta, cînd la stînga. Privind acestea, tinerelul s-a

speriat și l-a întrebat pe fratele său mai mare: «Ce-i acolo, măi nene?»

Fratele cel mare s-a întors și văzînd și el la fel, a început să zîmbească și i-a spus celui mai mic: «Ăla-i zmeul, măi! Tu nu știi ce-i ăla zmeu?» Iar cel mai mic i-a zis: «Nu știu». «N-ai auzit de fata lui cutare din sat care cheamă fete la clăci, de tors lînă, de făcut ciorapi, de curățat porumbul de boabe ori de pănuși, ca să treacă noaptea cît mai mult, să scape de zmeul care o tot chinuie?» Voia fata să fie cît mai liberă, să scape de chinuri. Și mai erau și alte cazuri prin satele din zonă.”

* * *

De aproape 2000 de ani povestea se repetă: același bătrîn de 88 de ani, ostenit de încercările vieții în care nu și-a dorit nimic altceva decît mîntuirea, la o măsură duhovnicească mult prea mare ca cineva din jurul său să înțeleagă pînă la capăt cele spuse, petrecîndu-și mai mult de jumătate de zi în cîntarea Psalmilor și cugetarea celor sfinte, iar restul ceasurilor, mai ales noaptea, ostenindu-se cu petrecerea în dulceața, focul și lumina rugăciunii neîncetate, departe de orice fel de freamăt al lumii, atît de departe că nici un pămîntean nu ar crede că există vreo astfel de depărtare.

De aproape 2000 de ani același ucenic de 23 de ani, prea de curînd intrat pe calea cea strîmtă a mîntuirii, prea necopt ca să înțeleagă tot ce i se spune, rîvnitor pentru a urca mai sus, aproape refuzînd să creadă că pentru aceasta nimeni nu poate să-l ajute mai mult decît Darul lui Dumnezeu și propriile osteneli, crezînd cu tărie că vorbele bătrînului dăru-

iesc, împreună cu înțelepciunea, și focul Dumnezeiescului Dar, și despățimirea și depărtarea de cele pămîntești.

Undeva, acolo, foarte departe, la marginea unei păduri, lîngă un pîrîiaș și un izvoraș cu apă limpede, este o casă înconjurată de un gard înalt, pentru ca nici mistreții, nici lupii să nu se poată apropia, și nici urșii să nu poată să sară, atrași de mirosul mierii pe care albinele o încropesc în stupii din fața casei. Pe cerdacul casei, într-un scaun care a îmbătrînit și el odată cu cel ce șade pe el, același bătrîn din ultimii 2000 de ani stă cu lacrimile curgîndu-i din ochi, rugîndu-se neîncetat și cugetînd la cuvintele Scripturii și la cele pe care Mîntuitorul, în marea Sa milă, i le-a dăruit prin descoperire, pentru curățenia inimii sale. Rar, cînd și cînd, cîte un tînăr ucenic vine și întreabă ce mai e de făcut.

De 2000 de ani bătrînul rabdă încercările și ispitele celui rău, dar nu-și contenește rugăciunea, și cu toată dragostea sa dăruiește din prisosul inimii celor ce vor să o învețe. Din păcate, cu cît au trecut anii, din ce în ce mai puțini vin să bată la ușa chiliei sale. *Semnele vremurilor!*, își spune în sine, și știe că are dreptate, căci la sfîrșitul veacurilor învățătura Dumnezeului celui Viu, Iisus Hristos, nu va mai trezi sufletele către dorirea ei, de vreme ce sufletele vor fi murdărite din pruncie și haina Sfîntului Botez, mult prea întinată. Bătrînul oftează și știe că ceea ce îi dă viață este Duhul Sfînt. Fiecare respirație îl umple de Duhul lui Dumnezeu, pe care ar vrea să-L dea și altora, pentru că oricîta mîngîiere ai avea în suflet prin petrecerea împreună cu Domnul, minunat ar fi

să ai lângă tine, aproape, un alt viețuitor în Hristos, un alt vas ales. Dar pentru că și Dumnezeu știe asta, îi dă ca mai presus de vederea și auzirea vreunui sfânt și împreună petrecător, clipele de rugăciune să fie însoțite de întâlnirea cea mai presus de minte a purtătorilor de Dumnezeu din colțurile acestei lumi.

Bătrînul știe că ar fi trebuit să moară de mult de tot, dar Dumnezeu l-a păstrat pentru aceste zile din urmă, ca să dea mărturie că a fi Viu înseamnă a trăi în Hristos și a muri pentru El, că nu este mîntuire fără chinurile lepădării de sine și de lume, că nimic nu te scapă de înșelare afară de rugăciunea curată, fără de gânduri și fără de simțuri, dacă mintea e călăuzită de sfintele dogme ale dreptei slăviri, că nu este încercare mai mare decît Mucenicia, și că prea puțini vor mai putea să o treacă în veacul acesta din urmă, că fiecare clipă irosită este o osîndă în plus pe care ne-o punem în desaga cu care vom merge la judecată. Și pentru că nimic nu e veșnic, simțind că zilele i se împuținează, bătrînul a întrebat pe Domnul Dumnezeu său ce va face, dacă să lase sau nu vreo mărturie despre trecerea sa prin această lume. Și pentru că Dumnezeu Își iubește plăcuții Săi și totdeauna iubește a vorbi cu ei nemijlocit, i-a dat degrabă răspuns să nu zăbovească. Tot ce a mai rămas de făcut este ca ucenicul cel iubit să-și înmoaie inima, să răspundă rugăciunilor bătrînului și să urce pînă la stupină.

Și a venit și vremea binecuvîntată cînd, după o zi plină de pacea pe care o aduce Nașterea lui Hristos, în vreme ce băteau clopotele pentru Priveghere, a simțit nevoia să lase slujba și să urce atunci, seara, la stupină, unde nu mai fusese de multe zile. Lăsînd în ur-

mă forfota unei mănăstiri ce se pregătea de încă o zi de praznic, a urcat pe cărare, prin zăpadă, prin gerul unei nopți înstelate, la chilia cu miros de sfințenie. Acolo, bătrînul l-a primit cu drag și i-a zis că ar vrea să-i spună cîteva lucruri despre viața sa. „Știi steno-grafie?” „Nu, părinte, dar pot învăța, iar de scris scriu destul de repede.” „Poți să aduci un caiet și un creion cu care să scrii?” „Da, părinte.” „Cînd crezi că poți veni?” „Peste două zile.” „Bine. Am să te aștept.”

Iar cele două zile trecînd, înserîndu-se iarăși, am urcat din nou la stupină, pentru a scrie cele ce Avva va vrea să mi le zică, nepricepîndu-mă ce va să-mi spună.

Atunci și-a început mărturisirea părintele meu Marcu – într-o seară de iarnă, cu două zile mai înainte de sfîrșitul anului 1998. Zile la rînd, mergînd la stupină, mi-a povestit o seamă de lucruri din viața sfinției sale, pe care le lega de răspunsurile ce mi le dădea la întrebările cu care îl sîcîiam. Acum se hotărîse să spună mai mult și să le pună într-o oarecare ordine. Și mi-a povestit că mai întâlnise un asemenea caz, precum cel istorisit mai sus petrecut cînd părintele avea 12 ani, la o femeie care venise să ceară rugăciunile Părintelui Cleopa. Era vorba de cazuri mai aparte de posedare. Eu am legat povestirea Părintelui Marcu de tema zmeului din basmele noastre, care zmeu răpea o anume fată și o ducea de parte, pe cine știe ce tărîm, de pe care era scăpată de vreun Făt-Frumos cu care se căsătorea. Și întrebîndu-l despre legătura dintre ceea ce văzuse și basme, mi-a zis că nu crede că legătura ar fi atît de strînsă, dar că ar fi cîteva lucruri comune. Între ele și faptul că prin măritiş fata se slobozea cu încetul de asemenea ispite, dar nu fără de mari lupte din par-

tea ei, și mai ales nu fără de mare jertfelnicie din partea soțului ei. Acestea le-am auzit și de la un alt mare părinte duhovnicesc, spunînd despre astfel de cazuri de posedări că nu ar fi avut loc dacă fetele s-ar fi măritat la vreme și s-ar fi spovedit curat la un duhovnic iscusit.

Părintele Marcu și-a legat povestirea de mai sus de o oarecare vestire ce i s-a făcut atunci prin cele văzute, că întristîndu-se pentru chinuirea aceluia suflet, tot restul vieții sale urma să fie prins într-o neîncetată luptă cu duhurile răutății, care, după cuvîntul Apostolului, sînt în văzduh. „Cum l-ați simțit pe Dumnezeu, părinte?“, l-am întrebat într-o zi. „Din copilărie pînă acum L-am simțit ducîndu-mă de mînă, pas cu pas.“

Cine este Părintele Marcu? Un binecuvîntat monah care a venit pe lume la 12 septembrie 1910, în satul Hătcărău din județul Prahova, ca unul din cei treisprezece copii ai familiei Dumitru. Părinții săi se numeau Stere și Ana. Din botez a primit numele de Constantin, iar mai apoi, intrînd în viața monahală, după ce a stat în pușcăriile a trei regimuri politice mai mult de 20 de ani, a fost călugărit pe la 62 de ani ai vieții sale sub numele de Monahul Marcu. Întreaga sa viață a fost un șir neîncetat de suferințe și de nevoințe, iar lucrurile scrise aici sînt prea sărace față de cele ce și-a dorit să pună pe hîrtie, chemîndu-mă pentru acest lucru cu puțin înainte de binecuvîntatul său sfîrșit. Și nu ar fi dorit să facă lucrul acesta dacă nu ar fi știut folosul citirii *Vieților Sfinților*.¹

¹ A avut întotdeauna în chilie seria completă a *Vieților Sfinților* editată între anii 1903-1911. În biblioteca Mănăstirii Sihăș-

Iar pentru că mulți l-au rugat să lase o mărturie scrisă a vieții sale de nevoie, și între ei m-am aflat și eu, nevrednicul, s-a rugat ca Dumnezeu să-i descopere ceea ce are de făcut, și răspunsul rugăciunilor sale se găsește în această carte. Cu multă teamă scriu aceste rînduri, de vreme ce anii au trecut și multe din cele pe care le trăisem, le văzusem ori le auzisem au pierit în negura uitării. Mai mult, cu teamă scriu, pentru că mult prea departe este viața ade-vărată a părintelui (despre viața lăuntrică îi este cu neputință gîndului a cugeta) de ceea ce voi reuși să scriu. Dar am nădejde în rugăciunile sale, și de aceea cu credință spun: Binecuvîntează, părinte!

tria se găsea prima ediție a lor, tradusă de Părinții paisieni și tipărită în Sfînta Mănăstire Neamțu între 1807-1814, cu litere chirilice, dar în 1990, cînd s-a apucat de re-editarea lor, Părintele Ioanichie Bălan l-a rugat pe Părintele Marcu să i le împrumute, pentru că lucrul pe cărțile acestei ediții cu litere latine era mai mult ușor. De altfel, mai spre sfîrșitul acestei cărți cititorul va putea afla cîteva însemnări făcute de Părintele Marcu pe marginea *Vieților Sfinților*.